

Το Φαλανστήριο

του Κάρολου Φουριέ

Μετάφραση – Επιμέλεια: Θεοδωρή Σάρας

Autopoiesis: The autonomy way of life

Η ανακοίνωση αυτή, αναγνωρίζω, ακούγεται αδύνατη, της μεθόδου για τον συνδυασμό τριακοσίων οικογενειών άνισης περιουσίας, και την επιβράβευση κάθε ατόμου – άντρα, γυναίκας, παιδιού - σύμφωνα με τις τρεις ιδιότητες, κεφάλαιο, εργασία, ταλέντο. Περισσότεροι από ένας αναγνώστης θα πιστώσει τον εαυτό του με χιούμορ όταν παρατηρεί: “Ας αφήσουμε τον συγγραφέα να προσπαθήσει να συσχετίσει μόλις τρεις οικογένειες, να συμφιλώσσει τρία νοικοκυριά στην ίδια κατοικία σε κοινωνική ένωση, να ρυθμίσει τις αγορές και τις δαπάνες, με τέλεια αρμονία των παθών, του χαρακτήρα, και της εξουσίας, και όταν θα έχει καταφέρει να συμβιβάσει τρεις ερωμένες των συνδεδεμένων νοικοκυριών, θα πιστέψουμε ότι μπορεί να το πετύχει και με τριάντα και με τριακόσιες”.¹

Η πιο φαινομενικά λογική ένσταση, και η οποία θα πρέπει να καταρριφθεί πάνω από μία φορά, είναι αυτή των κοινωνικών διαφωνιών. Πώς συμβιβάζεις τα πάθη, τα συγκρουόμενα συμφέροντα, τους ασυμβίβαστους χαρακτήρες, με λίγα λόγια, τις αναρίθμητες ανισότητες, οι οποίες προκαλούν τόσο πολύ διχόνοια;

Μπορεί εύκολα να υποτεθεί ότι θα κάνω χρήση ενός μοχλού εντελώς άγνωστου, οι ιδιότητες του οποίου δεν μπορεί να κριθούν έως ότου θα τις έχω εξηγήσει. Οι αντιφατικές Σειρές των παθών αντλούν την τροφή τους αποκλειστικά και μόνο από τις διαφορές που φέρνουν σε αμηχανία την πολιτισμένη πολιτική, δρουν σαν καλλιεργητής, ο οποίος από μια, μάζα ακαθαρσιών αντλεί τα σπέρματα της αφθονίας, τα απορρίμματα, η βρωμιά, και το ακάθαρτο υλικό, το οποίο θα χρησίμευε μόνο για να ρυπάνει και να μολύνει τις κατοικίες μας, είναι γι' αυτόν οι πηγές του πλούτου.

Αν τα κοινωνικά πειράματα έχουν αποβληθεί, είναι επειδή κάποιος θάνατος έχει ωθήσει όλους τους κερδοσκόπους να συνεργαστούν με τους οργανισμούς των φτωχών ανθρώπων, που η υπαγωγή τους σε μία μοναστική-βιομηχανική πειθαρχία, είναι το κύριο εμπόδιο για τη λειτουργία των Σειρών. Εδώ, όπως και σε όλα τα άλλα, βρίσκεται πάντα ένας Απλοϊσμός (simplisme) που παραπλανά τον πολιτισμένο, ο οποίος πεισματικά κολλάει σε πειράματα με συνδυασμούς των φτωχών, δεν μπορεί να ανυψώσει τον εαυτό του σε μία κατανόηση της δοκιμής με συνδυασμούς των πλουσίων. Είναι πραγματικοί αρουραίοι του είδους Lemming (αρουραίοι που μεταναστεύουν από τη Λαπωνία), που προτιμούν τον πνιγμό σε μια λίμνη από το να παρεκκλίνουν από την πορεία που έχουν αποφασίσει.

Έχω παρατηρήσει ότι η οικονομία μπορεί να ανθίσει μόνο από μεγάλους συνδυασμούς, ο Θεός έπρεπε να δημιουργήσει μια κοινωνική θεωρία που να εφαρμόζεται σε μεγάλες μάζες και όχι σε τρεις ή τέσσερις οικογένειες. . . .

Είναι απαραίτητο για μια εταιρεία των 1.500 έως 1.600 ατόμων, να έχει μια εδαφική έκταση, η οποία να περιλαμβάνει μια καλή πλατεία της λίγκας (leauge), ας πούμε μια επιφάνεια των έξι εκατομμυρίων τετραγωνικών τοises (ας μην ξεχνάμε ότι το ένα τρίτο από αυτό θα ήταν αρκετό για

απλή λειτουργία).ⁱⁱ

Η γη θα πρέπει να υδροδοτείται με ένα λεπτό ρεύμα νερού· θα πρέπει να τέμνεται από λόφους, και να προσαρμοστεί σε ποικίλες καλλιέργειες· θα πρέπει να είναι γειτονική σε ένα δάσος, και όχι πολύ μακριά από μια μεγάλη πόλη, αλλά οπωσδήποτε τόσο ώστε να ξεφεύγει τους εισβολείς. . . .

Η πειραματική Φάλαγγα που στέκεται μόνη της και χωρίς την υποστήριξη των γειτονικών φαλαγγών, λόγω της απομόνωσης, θα έχει τόσα πολλά κενά στα θέλγητρα, και να φοβηθεί τόση πάθη της γαλήνης κατά την λειτουργία της, που θα είναι αναγκαίο να της παρέχουμε τη βοήθεια μίας κατάλληλης τοποθεσίας για ποικιλία λειτουργιών. Μια επίπεδη χώρα, όπως η Αμβέρσα, η Λειψία, η Ορλεάνη, θα ήταν εντελώς ακατάλληλη, και θα μπορούσε να προκαλέσει πολλές Σειρές (παθών) να αποτύχουν, λόγω της ομοιομορφίας της επιφάνειας του εδάφους. Θα είναι αναγκαίο, επομένως, να επιλέξετε μια διαφοροποιημένη περιοχή, όπως τα περίχωρα της Λωζάνης, ή, τουλάχιστον, μια ωραία κοιλάδα που υδροδοτείται με ρεύμα νερού και ένα δάσος, όπως είναι η κοιλάδα των Βρυξελλών ή του Halle. Μια ωραία τοποθεσία κοντά στο Παρίσι θα ήταν το τμήμα της υπαίθρου που βρίσκεται μεταξύ Poissy και Confleurs, Poissy και Meulan.

Μια εταιρεία θα αποτελείται από 1.500 έως 1.600 άτομα από κλιμακωτούς βαθμούς περιουσίας, ηλικίας, χαρακτήρα, θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων· θα ληφθεί μέριμνα για να εξασφαλιστεί όσο μεγαλύτερη ποικιλία είναι δυνατόν, γιατί όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των παραλλαγών, είτε σε τα πάθη ή τις ικανότητες των μελών της, τόσο πιο εύκολο θα είναι να τους εναρμονίσουν σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Στην περιοχή που διατίθεται στο πείραμα, θα έπρεπε να συνδυαστούν κάθε είδους εφαρμόσιμη καλλιέργεια, συμπεριλαμβανομένων και αυτών των θερμοκηπιών· επιπλέον, θα έπρεπε να υπάρχουν τουλάχιστον τρία εργοστάσια ανταλλακτικών, για να χρησιμοποιηθούν το χειμώνα και τις βροχερές μέρες· ακόμα, διάφοροι πρακτικοί κλάδοι της επιστήμης και της τέχνης, ανεξάρτητα από τα σχολεία.

Θα δούμε στο κεφάλαιο της γεφύρωσης των κενών έλλξης, ότι η πρώτη Φάλαγγα ως συνέπεια της κοινωνικής απομόνωσης και άλλων εμποδίων που ενυπάρχουν στο πειραματικό καντόνι, θα έχει δώδεκα ειδικά εμπόδια να ξεπεράσει, εμπόδια με τα οποία οι Φάλαγγες που ιδρύονται στη συνέχεια, δεν θα χρειάζεται να παλέψουν. Γι' αυτό είναι τόσο σημαντικό το πειραματικό καντόνι να πρέπει να έχει τη βοήθεια, που προέρχεται από την παρατεταμένη αγρο-εργασία οκτώ ή εννέα μήνες, όπως και ότι στη Νάπολη και τη Λισαβόνα.

Ας προχωρήσουμε με τα στοιχεία της σύνθεσης.

Τουλάχιστον επτά όγδοα των μελών πρέπει να είναι καλλιεργητές και κατασκευαστές της μανουφακτούρας· το υπόλοιπο θα αποτελείται από τους καπιταλιστές, τους λόγιους και τους καλλιτέχνες.

Η Φάλαγγα θα ήταν κακά διαβαθμισμένη και επομένως δύσκολα θα ισορροπήσει, αν μεταξύ των καπιταλιστών της υπήρχαν αρκετοί που έχουν 100.000 φράγκα, αρκετοί με 50.000 φράγκα, χωρίς ενδιάμεσες περιουσίες. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα ήταν απαραίτητο να επιδιωχθεί να προμηθευτούν με ενδιάμεσες περιουσίες των 60.000, 70.000, 80.000, 90.000 φράγκων. Η Φάλαγγα που διαβαθμίζεται καλύτερα από κάθε άποψη, αυξάνει την κοινωνική αρμονία και τα κέρδη στον υψηλότερο δυνατό βαθμό. .

Κάποιος μπαίνει στον πειρασμό να πιστεύει ότι οι συβαρίτες μας (sybarites) δεν θα ήθελαν να συνδεθούν με τους Grosjean και Margot: είναι έτσι, ακόμη και τώρα (όπως πιστεύω ότι έχω ήδη επισημάνει). Δεν είναι ο πλούσιος άνθρωπος που υποχρεούται να συζητήσει τις υποθέσεις του με είκοσι αγρότες, που κατέλαβαν τα αγροκτήματα του, και οι οποίοι συμφώνησαν στη λήψη ενός παράνομου πλεονεκτήματος σε βάρος του· είναι, ως εκ τούτου, η ένωση του αγρότη, υποχρεωμένη να προβεί σε έρευνες σχετικά με τους καλούς και τους κακούς αγρότες, το χαρακτήρα τους, το ήθος τους, τη φερεγγυότητα τους, και τη βιομηχανία· θα γίνει συνέταιρος με έναν πολύ άμεσο και πολύ κουραστικό τρόπο με τους Grosjean και Margot. Στην Αρμονία, αυτός θα είναι η έμμεση ένωση τους, που έχει απαλλαγεί από τους λογαριασμούς σχετικά με τη διαχείριση, η οποία θα ρυθμιζονταν από τους αντιβασιλείς, τους επιστάτες, και τα ειδικά στελέχη, χωρίς να είναι αναγκαία για τον καπιταλιστή να παρέμβει ή να διατρέξει κανένα κίνδυνο απάτης. Ο ίδιος, επομένως θα απαλλαγεί από τα δυσάρεστα χαρακτηριστικά της παρούσας ένωσης με την αγροτιά· θα σχηματίσουν μία νέα ένωση, όπου αυτός δεν θα τους προσκομίσει τίποτα, και όπου θα είναι μόνο ο υποχρεωμένος και αφοσιωμένος φίλος του, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που αφορούν τη διαχείριση των Σειρών και των επαναενώσεων. Αν παίρνει το προβάδισμα στο φεστιβάλ, είναι επειδή έχει συμφωνήσει να δεχθεί το βαθμό του καπετάνιου. Αν τους δίνει μια γιορτή, είναι επειδή παίρνει ευχαρίστηση αναγνωρίζοντας τη συνεχή ευγενική φροντίδα τους.

Έτσι, το επιχείρημα που προέτρεψε την αποστροφή για την ένωση μεταξύ Mondor και Grosjean, που ήδη συνδέονται στην πραγματικότητα, είναι μόνο, όπως όλα τα άλλα, ένα σόφισμα που στερείται λογικής.

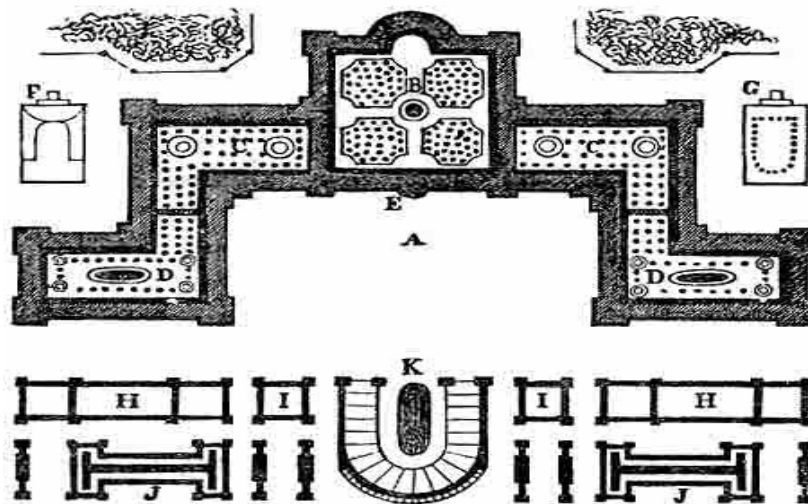
Το κτίριο που καταλαμβάνεται από μία Φάλαγγα δεν μπορεί με κανένα τρόπο να μοιάζει με τις κατασκευές μας, είτε της πόλης είτε της υπαίθρου· και κανένα από τα κτίρια μας δε θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία μίας μεγάλης Αρμονίας 1.600 ατόμων - ούτε καν ένα μεγάλο παλάτι των Βερσαλλιών, όπως, ούτε ένα μεγάλο μοναστήρι, όπως το Escorial. Αν και, για την οργάνωση του σκοπούς του πειράματος, μίας μόνο ασήμαντης Αρμονίας 200 ή 300 μελών, ή ενός

hongrée 400 μελών, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, ένα μοναστήρι ή ένα παλάτι (Meudon).

Τα καταλύματα, οι φυτείες, και οι στάβλοι της Κοινωνίας που πραγματοποιείται σύμφωνα με το σχέδιο της Σειράς των ομάδων, θα πρέπει να διαφέρουν κατά πολύ από τα χωριά και τις πόλεις της υπαίθρου, τα οποία προορίζονται για τις οικογένειες που δεν έχουν κοινωνική επαφή, και οι οποίες δρουν με ένα διεστραμμένο τρόπο· στη θέση αυτής της τάξης των μικρών σπιτιών που συναγωνίζονται το ένα το άλλο σε βρωμιά και αδεξιότητα στις μικρές πόλεις μας, μια Φάλαγγα κατασκευάζει ένα οικοδόμημα για τον εαυτό της που είναι τόσο τακτικό όσο το επιτρέπει το έδαφος: εδώ είναι ένα σκίτσο της διανομής για μια θέση ευνοϊκή για την ανάπτυξη.

Το κεντρικό τμήμα του ανακτόρου ή Φαλανστήριου οφείλει να είναι κατάλληλο για γαλήνιες χρήσεις, και περιέχει τις αίθουσες γεύματος, τις αίθουσες για τα οικονομικά, τις βιβλιοθήκες, τη μελέτη, κλπ. Σε αυτό το κεντρικό τμήμα βρίσκεται ο τόπος της λατρείας, ο κυκλικός κόμβος (*tour d'ordre*), ο τηλεγράφος, τα ταχυδρομικά κουτιά των περιστεριών, τα καμπανάκια των τελετών, το αστεροσκοπείο, η χειμερινή αυλή στολισμένη με ρητινώδη φυτά, και η οποία βρίσκεται στο πίσω μέρος της αυλής των παρελάσεων.

Ένα από τα φτερά οφείλει να συνδυάσει όλα τα θορυβώδη εργαστήρια, όπως το ξυλουργείο, το σιδηρουργείο, ή το μεταλλουργείο (*hammer-work*)· θα όφειλε να περιέχει επίσης όλες τις βιομηχανικές συγκεντρώσεις των παιδιών, που είναι γενικά πολύ θορυβώδη στη βιομηχανία, ακόμη και στη μουσική. Αυτός ο συνδυασμός θα αποτρέψει τη μεγάλη ενόχληση των πολιτισμένων πόλεων μας, όπου θα βρούμε κάποιον άνδρα που εργάζεται με ένα σφυρί σε κάθε δρόμο, κάποιον έμπορο σιδήρου ή αρχάριο στο κλαρινέτο, που σπάει το τύμπανο πενήντα οικογενειών στην περιοχή.

Η άλλη πτέρυγα θα πρέπει να περιέχει το χάνι (*caravansary*) με αίθουσες χορού και αίθουσες κατάλληλες για την επαφή με τον έξω κόσμο, έτσι ώστε αυτά να μην επιβαρύνουν το κεντρικό τμήμα του παλατιού και φέρουν σε δύσκολη θέση τις εγχώριες σχέσεις της Φάλαγγας. Αυτή η προφύλαξη από τους απομονωμένους ξένους και η συγκέντρωση των συναντήσεων τους σε μία από τις πτέρυγες θα είναι η πιο σημαντική δοκιμή της Φάλαγγας. Η Φάλαγγα θα προσελκύσει χιλιάδες άτομα που αναζητούν να ικανοποιήσουν την περιέργεια, που η είσοδος τους με εισιτήριο

θα παρέχει ένα κέρδος που δεν μπορώ να υπολογίσω σε λιγότερο από είκοσι εκατομμύρια ... .

Το Φαλανστήριο ή το αρχοντικό της Φάλαγγας πρέπει να περιέχει, εκτός από τα ιδιωτικά διαμερίσματα, ένα μεγάλο αριθμό των αιθουσών για κοινωνικές σχέσεις. Οι αίθουσες αυτές θα αποκαλούνται Σειριστήρια (Seristeries) ή τόποι για τη συνάντηση και αλληλεπίδραση της σειράς των παθών.

Οι αίθουσες αυτές δεν έχουν τίποτα κοινό με τα δημόσια δωμάτια μας, όπου επικρατούν μη-διαβαθμισμένες κοινωνικές σχέσεις. Μια σειρά δεν μπορεί να ανεχθεί αυτή την σύγχυση: έχει πάντα τρεις, τέσσερις ή πέντε μονάδες, που καταλαμβάνουν τρεις, τέσσερις ή πέντε γειτονικές περιοχές. Αυτό σημαίνει ότι ανάλογες ρυθμίσεις είναι απαραίτητες για τα στελέχη και τα μέλη του κάθε τμήματος. Έτσι κάθε Σειριστήριο (Seristery) αποτελείται συνήθως από τρεις κύριες αίθουσες, μία για το κέντρο και δύο για τις πτέρυγες της σειράς.

Επιπλέον, οι τρεις αίθουσες του Σειριστηρίου θα πρέπει να έχουν διπλανά δωμάτια για τις ομάδες και τις επιτροπές της σειράς. Στο συμπόσιο του Σειριστηρίου ή την τραπεζαρία, για παράδειγμα, έξι αίθουσες άνισου μεγέθους είναι απαραίτητες:

1 Η αίθουσα της πρώτης τάξης στην Αύξουσα Πτέρυγα, περίπου 150 άνθρωποι.

Οι αίθουσες της δεύτερης τάξης στο Κέντρο 400

Οι αίθουσες της τρίτης τάξης στη Φθίνουσα Πτέρυγα 900

Κοντά σε αυτές τις έξι αίθουσες άνισου μεγέθους θα πρέπει να υπάρχει μια σειρά από μικρότερα δωμάτια για τις διαφορετικές ομάδες, που επιθυμούν να απομονωθούν από τους κοινόχρηστους χώρους φαγητού της τάξης τους. Συμβαίνει κάθε μέρα ορισμένες ομάδες να επιθυμούν να φάνε ξεχωριστά· θα πρέπει να έχουν τα δωμάτια κοντά στο Σειριστήριο όπου σεββίρονται τα γεύματα στα μέλη της τάξης τους.

Σε όλες τις κοινωνικές σχέσεις, είναι απαραίτητο να έχουν μικρές αίθουσες που γειτνιάζουν με το Σειριστήριο, προκειμένου να ενθαρρύνουν τις μικρές συναντήσεις της ομάδας. Ως εκ τούτου, ένα Σειριστήριο, ή ο τόπος συνάντησης της σειράς, είναι τοποθετημένος με τέτοιο τρόπο ώστε να ενώνεται με αίθουσες για μεγάλες συλλογικές συγκεντρώσεις και για μικρότερες καβαλιστικές συναντήσεις. Αυτό το σύστημα είναι πολύ διαφορετικό από αυτό που χρησιμοποιείται στις μεγάλες συνελεύσεις μας, όπου, ακόμη και στα ανάκτορα των βασιλέων, όλοι ρίχνονται μαζί φύρδη μίγδην, σύμφωνα με τη ιερή φιλοσοφική αρχή της ισότητας. Η αρχή αυτή είναι εντελώς απαράδεκτη στην Αρμονία.

Οι στάβλοι, οι σιταποθήκες και οι εμπορικές αποθήκες θα πρέπει να βρίσκονται, αν είναι δυνατόν, απέναντι από το κεντρικό κτίριο. Ο χώρος μεταξύ του παλατιού και των στάβλων θα χρησιμεύσει ως μια κεντρική αυλή ή αυλή παρέλασης και θα πρέπει να είναι πολύ μεγάλη. Για να δώσουμε μια ιδέα για τις σωστές διαστάσεις εκτιμώ ότι το μπροστινό μέρος του Φαλανστηρίου θα πρέπει να έχει μήκος περίπου 600 toises. Το κέντρο και η αυλή παρέλασης θα ανέρχεται περίπου σε 300 toises και κάθε μία από τις δύο πτέρυγες σε περίπου 150 ... Οι κήποι θα πρέπει να τοποθετούνται, στο μέτρο του δυνατού, πίσω από το παλάτι και όχι πίσω από τους στάβλους, αφού η μεγάλης κλίμακας γεωργία πρέπει να γίνεται στην περιοχή κοντά στους στάβλους. Τα σχέδια αυτά φυσικά θα ποικίλλουν ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες· εδώ μιλάμε μόνο για μια ιδανική τοποθεσία ... .

Όλα τα παιδιά, τόσο τα πλούσια όσο και τα φτωχά, θα στεγάζονται από κοινού στον ημιώροφο του Φαλανστήριου. Αυτά θα πρέπει να διατηρούνται χωριστά από τους εφήβους, και γενικά από όλους εκείνους που είναι σε θέση να κάνουν έρωτα, τις περισσότερες φορές και ιδιαίτερα αργά μέσα στο βράδυ και τις πρώτες πρωινές ώρες. Οι λόγοι για αυτό θα εξηγηθούν αργότερα. Προς το παρόν ας υποθέσουμε ότι εκείνοι που είναι σε θέση να σχηματίζουν ερωτικές σχέσεις θα συγκεντρωθούν στο δεύτερο όροφο, ενώ τα πολύ μικρά και τα μεγαλύτερα (οι χορωδίες της πρώτης και της δεκάτης-έκτης, τα κουτσούβελα και οι Πατριάρχες) θα πρέπει να έχουν αίθουσες για συνάντηση στο ισόγειο και τον ημιώροφο. Θα πρέπει επίσης να απομονωθούν από τις στοές του δρόμου, που είναι το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του Φαλανστήριου και που δεν μπορεί να συλληφθεί στον πολιτισμό. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να περιγραφεί εν συντομία σε ένα ξεχωριστό κεφάλαιο.

Πηγές:

Document 2C: "The Phalanstery," compiled from *Théorie des Quatre Mouvements* (1808), *Le Nouveau Monde Industriel et Sociétaire* (1829), *Théorie de l'Unité Universelle* (2nd ed., 1838), *La Fausse Industrie* (1835-36) and the *Manuscrits de Fourier* (1851), reprinted in *Selections from the Works of Fourier*, edited by Charles Gide and translated by Julia Franklin (London: Sonnenschein, 1901, reprinted New York: Gordon Press, 1972), pp. 137-44.

<http://womhist.alexanderstreet.com/awrm/doc2c.htm>

The Utopian Vision of Charles Fourier. Selected Texts on Work, Love, and Passionate Attraction. Translated, Edited and with an Introduction by Jonathan Beecher and Richard Bienvenu. Published by Jonathan Cape, 1972;
First Published: in 1822, *Théorie de l'unité universelle*.

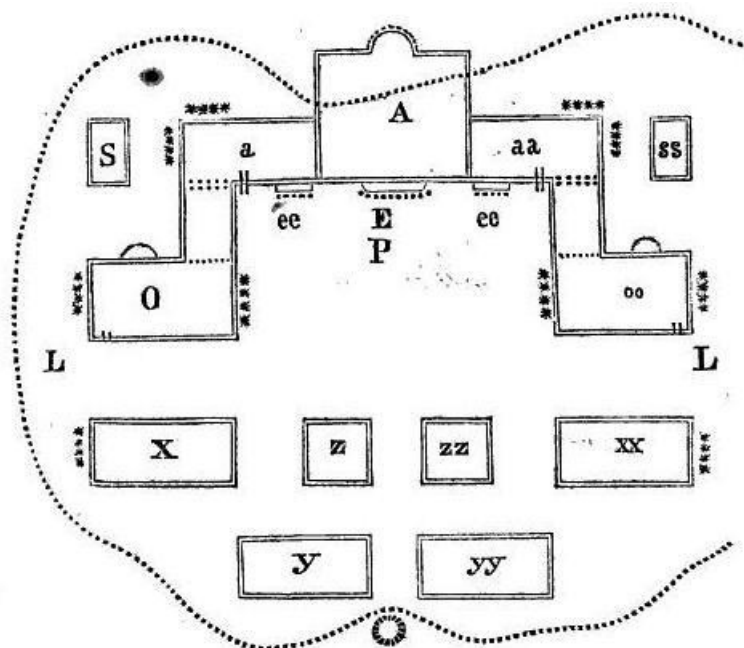
<http://www.marxists.org/reference/archive/fourier/works/ch20.html>

Théorie des Quatre Mouvements (2nd ed., 1841), *Le Nouveau Monde Industriel et Sociétaire* (3rd ed., 1848), *Théorie de l'Unité Universelle* (2nd ed., 1838), *La Fausse Industrie* (1835-36) and the *Manuscrits de Fourier* (1851).

<http://www.historyguide.org/intellect/fourier.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Σχέδιο του Φαλανστήριου του Φουριέ

Πηγή: [Wikimedia Commons](#)

Μήκος του χώρου P: 200 toises – Μήκος ολόκληρου του μετώπου: 360 toises.

- “Οι διπλές γραμμές αντιπροσωπεύουν τα κύρια κτίρια, η λευκή όψη και τις άδειες αυλές.
- Οι διακεκομμένες γραμμές και τα τετράγωνα είναι η πορεία του ρεύματος εκκαθάρισης του διπλού καναλιού.
- Από το L έως το L, είναι μια μεγάλη οδό που περνά μεταξύ του φαλανστηρίου και των στάβλων, αλλά να είμαστε προσεκτικοί να μην βάλετε τις οδούς στο εσωτερικό της φάλαγγας δοκιμής, αντί αυτού θα έχει ένα τείχος από πάσσαλους ενάντια στους εισβολείς.
- P .. = Είναι ο τόπος της παρέλασης στο κέντρο του φαλανστηρίου.
- A.. = Η αυλή περιπάτου το χειμώνα, έχει φυτευτεί με κωνοφόρα φυτά για μόνιμη σκιά.
- α, αα, ο, οο, αυλές που τοποθετούνται μεταξύ του κεντρικού κτιρίου.
- Σφαίρες (***), και περιστύλια κιονοστοιχία, ένα μονοπάτι ενημέρωσης, απέχει πολύ από τις δώδεκα στήλες της ροτόντας.
- x, y, z, xx, yy, zz : αγροτικά κτίρια.
- Π Π Οι τέσσερις κλειστές και θερμαινόμενες βεράντες, χωρίς προεξοχή.
- E, ee, οι τρεις πύλες που οδηγούν το σώμα της κοινότητας στις διάφορες υπηρεσίες.
- Στα :::: διπλά σημεία, μεταξύ δύο κτιρίων, βρίσκονται οι διάδρομοι στις στήλες του πρώτου ορόφου.
- Κτίρια που περιβάλλουν την μεγάλη αυλή A, στα οποία λαμβάνουν χώρα τα ειρηνικά καθήκοντα, εκεί μπορείτε να τοποθετήσετε την εκκλησία, την χρηματιστηριακή αγορά, τον Άρειο Πάγο, την όπερα, τον πύργο εντολών, τις καμπάνες ειδοποίησης, τον τηλεγράφο, τα ταχυδρομικά περιστερία.
- Σε ένα από τα φτερά θα πρέπει να τοποθετηθούν όλες οι θορυβώδεις και ενοχλητικές για

τους γείτονες λειτουργίες.

- Το προεξέχον μισό της πλατείας A, το πίσω τμήμα, προορίζεται ειδικά για να στεγάσει εκεί την πλούσια τάξη, μακριά από το θόρυβο και κοντά στον κύριο όροφο, καθώς και τον περίπατο τον χειμώνα, μία ευχαρίστηση που απουσιάζει στις περισσότερες πολιτισμένες πρωτεύουσες του κόσμου.
- Στις δύο αυλές a, aa, στις οποίες καταλήγουν τα φτερά, θα τοποθετηθεί στη μία οι κουζίνες, και στην άλλη οι στάβλοι και το άλλο προσωπικό πολυτέλειας. Και οι δύο θα πρέπει να σκιάζονται όσο το δυνατόν περισσότερο. Δεν εννοώ τις στοές της διόδου.
- Και τα δύο κτίρια S, ss, μπορεί να χρησιμοποιηθούν, το ένα για την εκκλησία, ένα για την όπερα, που είναι φρόνιμο να απομονωθούν. Έχουν υπόγεια επικοινωνία με το φαλανστήριο.
- Οι δύο αυλές θ, oo, τοποθετούνται στο κέντρο του κάθε φτερού θα επιφορτιστούν, με το Καραβάν Σεράι, τα άλλα θορυβώδη εργαστήρια, τις ξυλουργικές εργασίες, τα σιδηρουργεία τα μηχανουργεία, και τα θορυβώδη σχολεία (1).”

(1) *Nouveau monde industriel, Œuv. compl.*, t. VI, p. 123. 1852

J. J. Thonissen, *Le Socialisme depuis l'Antiquité jusqu'à la Constitution française du 14 janvier 1852*, t. 2, Louvain-Paris, 1852, p. 354.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- i Ο Ρολάν Μπάρτ γράφει για την ταξινόμηση των παθών από τον Φουριέ : “Τα πάθη (810 για κάθε φύλο) ανθίζουν όπως τα κλαδιά ενός δέντρου (η ταξινόμηση στο δέντρο των φετίχ) από τρεις βασικούς κορμούς: *λαγνεία*, που περιλαμβάνει τα πάθη των αισθημάτων (ένα για κάθε μία από τις πέντε αισθήσεις), της *ομαδικότητας* (τα τέσσερα βασικά πάθη: της τιμής, της φιλίας, της αγάπης, της οικογένειας) και της *σειριακότητας* (τρία πάθη της διανομής) Η συνολική συνδυαστική πηγάζει από αυτά τα δώδεκα πάθη (των οποίων η υπεροχή δεν είναι ηθική, απλά δομική) Τα πρώτα εννιά πάθη αντλούνται από την κλασσική ψυχολογία αλλά τα τελευταία, τυπικά, τρία είναι μία επινόηση του Φουριέ. Το Διαφωνών (Dissident) (ή Καβαλιστικό) είναι ο ανακλαστικός ενθουσιασμός, το πάθος για ίντριγκα, μία υπολογιστική μανία, μία τέχνη της εκμετάλλευσης των διαφορών, των ανταγωνισμών, των διαμαχών (εδώ δεν είναι δύσκολο να αναγνωρίσουμε την παρανοϊκή υφή)· είναι η απόλαυση των εταίρων, των γυναικών, και των φιλοσόφων (διανοουμένων), που επίσης μπορεί να αποκαλείται Κερδοσκοπικό (speculative). Το Σύνθετο (composite) (στην πραγματικότητα λιγότερο προσδιορισμένο από τους συντρόφους του) είναι το πάθος για υπέρβαση, για (φιλήδονη ή μεγαλειώδη) εξύψωση, για πολλαπλασιασμό· μπορεί να αποκαλείται το Ρομαντικό. Το Ποικίλον (Variatign) (ή της Αλλαγής ή της Πεταλούδας) είναι η ανάγκη για περιοδική ποικιλία (να αλλάζεις επάγγελμα ή απόλαυση κάθε δύο ώρες)· θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η διάθεση του υποκειμένου να μην αφιερώνει τον εαυτό του στο “καλό αντικείμενο” με σταθερό τρόπο: ένας πάθος που το μυθικό του πρωτότυπο είναι ο Δον Ζουάν: άτομα που αδιάκοπα αλλάζουν επάγγελμα, μανίες, αγάπες, επιθυμίες, “καταδρομικά”, που είναι αδιόρθωτοι, άπιστοι, αποστάτες, που υπόκεινται στις “διαθέσεις” κλπ, ένα πάθος που περιφρονήθηκε στον Πολιτισμό, αλλά που ο Φουριέ το τοποθετεί σε υψηλό σημείο: αυτό που επιτρέπει να κυμαίνεται ανάμεσα σε πολλά πάθη την ίδια στιγμή, και του αρέσει ένα ευέλικτο χέρι σε ένα πολλαπλό πληκτρολόγιο, δημιουργώντας μία αρμονική δόνηση (κατάλληλα τοποθετημένη) μέσω της ακέραιας ψυχής· ένας φορέας της καθολικής μετάβασης, εμπυχώνει εκείνο τον τύπο της ευτυχίας που αποδίδεται στους Παρισινούς συβαρίτες (sybarites), *την τέχνη του ζειν καλά και γρήγορα, την ποικιλία και την αλληλοσύνδεση των απολαύσεων, την ταχύτητα της κίνησης.*” Βλέπε Roland Barthes (1989) *Sade, Fourier, Loyola*, University of Callifornia Press Σελ 100-101. Και συνεχίζει “τα τρία πάθη της διανομής είναι συνολικά οι κανόνες αυτού του παιχνιδιού· δηλώνουν τον τρόπο συμφιλίωσης, την ισορροπία, την κίνηση, και επιτρέπουν το μετασχηματισμό των άλλων παθών, σε μία σειρά “λαμπρών και αμέτρητων συνδυασμών.” ο.π σελ 102
- ii Μια toise (T) είναι μια μονάδα μέτρησης για το μήκος, την έκταση και τον όγκο που προέρχονται από την προ-επαναστατική Γαλλία. 1 Toise ήταν μία έκταση περίπου 3.799 τετραγωνικών μέτρων. Πηγή Wikipedia.